

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—

za pol leta K 72.—

NOVI ČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36.—

za en mesec K 12.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

DELAVSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

Vladni načrt za delavsko kontrolo v Italiji.

Rim, 24. jan. 1921.

Italijanska vlada predloži parlamentu zakon o kontroli delavcev nad tovarnami. Ta zakon bo obsegal 12 točk.

1. Govori o namenu nadzorstva, to je, da delavci spoznajo pogoje, v katerih se obrat vrši; da se izvedejo tehnična in moralna, moralna izboljšanja; da se zagotovi izvršitev vseh postav za delavsko varstvo; da se produkcija izboljša in zviša; da se sploh razmerje med delavcem in delodajalcem čimdalje bolj uredi in ublaži.

2. Delavska kontrola se uvede v železni in kovinarski industriji, v predilnicah, kemični in električni industriji, pri prometu na suh, ladeplovstvu, stavbinstvu, rudarstvu, trgovinah, hotelih in podobnih obratih. Izvzeta so le državna podjetja, obrati z manj kot 60 delavcev, in vsak na novo ustanovljeni obrat za dobo 4 let.

3. Govori o sestavi komisije. Delavci gotove starosti izvolijo na proporcionalni podlagi v kontrolno komisijo, obstoječo iz 9 članov, 6 svojih zastopnikov, med ostalimi tremi je en član inženir, 1 uradnik in 1 tehnični delovodja. Delavska lista se postavi od strani strokovnih organizacij. Komisija se obnavlja vsaka 3 leta.

4. Vsaka komisija določi za vsako delavnico svoje delegate v svrhu kontrole in poročanja na komisijo.

5. Oblast kom. obsega: a) način dobave in dobavne cene surovin; b) izdelovalno in prodajalno ceno produkcije; c) na upravo; d) na eksekutivno; d) delavske plače; e) ustroj založnega kapitala; f) dobiček; g) način, kako se morajo izvrševati postave za delavsko varstvo in kako se najemajo in opuščajo delavci.

6. Se tiče zastopnikov delodajalcev. Se delavske kontrolne komisije se smejo udeleževati delodajalci po enem, ali večjemu po 2 članih, ki pazijo na to, da se ne oškodujejo interesi delodajalcev.

7. Tudi delodajalci vsake kategorije imenujejo svoje zastopstvo iz 9 členov, ki se na novo izvoli vsakih 9 let. Iz srede teh se naznačita v členu 6 imenovane delegata. Ta komisija se bo v vsakem slučaju pogajala z delavsko komisijo, da se posameznim obratom naloži izvrševanje obveznosti, izhajajočih iz tega zakona.

8. Obe komisiji se morata shajati vsaj 1krat na leto, sicer pa po potrebi pod predsedstvom zastopnika višjega drž. sveta za delo.

Točke 9, 10 in 11 urejajo vprašanje o najemanju in odpušcanju delavcev. Ustanove se posebni uradi v ta namen na paritetni podlagi iz zastopnikov industrijalcev in delavskih komisij. Ti uradi bodo vodili evidenco o tistih, ki iščejo dela in jih oddajali po vrsti kakor so se priglasili. Pri

tem se uradi ne smejo ozirati ne na politično ne na strokovno pripadnost delavcev. Torej je popolnoma zavarovana koalicijska svoboda. Vendar pa vsako podjetje lahko odkloni delavce, ki so bili obsojeni radi navadnih zločinov, in tiste delavce, ki so bili od podjetnika samega odpušteni iz disciplinarnih vzrokov. Če nastane glede tega spor med industriji in delavsko kontrolno komisijo, odloči razsodišče 3 članov. Kar se tiče odpusta, se delavci ne smejo odpustiti iz političnih razlogov ali vsled njihove pripadnosti h kaki strokovni organizaciji. Če bi se pokazala nujna potreba, da se zmanjša delo, se mora prej zmanjšati delavni čas na 36 ur na teden. In če to ne bi bio dovoj, se mora uvesti sistem izmenjave. Kadar pa je odpust neobhodno potreben, se morajo ohraniti pri delu najstarejši delavci in oni, ki imajo družino. O sporih odloča tudi tu gori omenjeno razsodišče.

12. člen dovoljuje tudi več kot eno delavsko kontrolno komisijo in delodajalsko komisijo tam, kjer to zahtevajo posebne okoliščine dotične obrti.

Stroške za te komisije nosijo delavci in delodajalci, vsak polovico.

Ta načrt postave je sicer pomanjkljiv; zlasti ni dovolj jasnih določb, na kak način naj se izvedejo sklepi delavskih kontrolnih komisij, če se ne doseže sporazum z delodajalci. Upati pa je, da se zakon izpolni, ker pride še pred min. svet, potem pa pred parlament, ki se bo imel pečati razum s tem vladnim načrtom tudi s tozadevnim načrtom soc. dem. stranke in načrtom Ljudske stranke. Od strani delodajalcev je sicer pričakovati hudega odpora, ker so se že vršila tozadevna predpogajanja med vlado in delavci na eni, ter vlado in delodajalci na drugi strani, a ni prišlo do sporazuma vsled načelno drugačnega stališča delodajalcev. Če vlada resno hoče, bo parlament gotovo mogel zakon izvesti.

Potrebno bi bilo, da bi tudi v naši državi v vladnih krogih zavladalo večje zanimanje za socialno zakonodajo. Žal, da sedanja vlada za vse delavske težnje nima drugega odgovora kakor grožnje. Vendar se bo moralo delavstvo tudi pri nas vključiti vsemu nasprotovanju od strani krogov, ki stoji za vlado, odločno postaviti v boj, da se tudi pri nas začne izvajati socialna zakonodaja v korist delavnega ljudstva!

Kaj je res zasebna last nedotakljiva?

So ljudje pri nas in povsod drugod, ki skušajo dokazovati, da je zasebna last nedotakljiva in da je to krščansko naziranje.

Boj o tem vprašanju je sprožila v Nemčiji organizacija takozvanega »srednjega stališča«, ki v svojem glasilu »Deutsche Mittelstandsblätter« veli:

»Mi v krščanskem srednjem stanu vstrajamo brezpogojno na krščanskem stališču, da je zasebna last nedotakljiva in neprekršljiva.« To je naperjeno proti krščanski delavski organizaciji.

Na to odgovarja »Zentralblatt«, glasilo krščanskih strokovnih organizacij sledeče:

»Gorenjemu naziranju moramo ugovarjati, da pristaši srednjega stanu ne bodo mislili, da imajo v tem vprašanju v krščanskih delavcih svoje zaveznike. Ne spuščamo se tu v vprašanje socializacije. Tudi brez ovinkov priznavamo, da je bistvo Marksovega socializma nezdružljivo s krščanstvom; to je resnica, ki jo je tovariš dr. Bauer prepričevalno dokazal na Essenskem kongresu.

Odločno pa moramo ugovarjati naziranju, češ da krščanstvo v vsakem slučaju

prepoveduje v s a k o poseganje v zasebno last. Doslej se še nikomur ni posrečilo, da bi bil tako prepoved iz krščanskega nauka mogel dokazati; krščanstvo tudi v resnici take prepovedi nima. Pač pa veljajo tudi za gospodarsko življenje večna in velika krščanska načela o pravičnosti in ljubezni do bližnjega. Če pravičnost zahteva, je treba poseči po zasebni lastnini posameznega državljana in prid celoti.

Naše prizadevanje gre za tem, da krščanske zapovedi postanejo dejanje. Pri tem svojem prizadevanju se smemo pred mejo zasebne lastnine ustaviti le tedaj, če je tako prav in dobro. Povsod pa, kjer je potrebno, moramo zahtevati poseganje v zasebno last ne le vključ krščanskim načelom, marveč ravno r a d i njih!

Na tem stališču stoji tedaj krščanska delavska organizacija v Nemčiji in drugod. To je tudi stališče krščanskega delavstva Jugoslavije.

Blok autonomističnih strank.

(Izvirno poročilo)

Belgrad, 27. januarja. Jugoslovanski klub je začel odločno akcijo, da se osnuje blok strank, ki so pripravljene sprejeti Protičev autonomistični načrt proti centralizmu. V ta blok bi poleg muslimanov in narodnega kluba vstopila tudi Jugoslovanski in radikalni

klub. V tem slučaju so poslanci Ljudske stranke in Narodnega kluba pripravljeni priti v konstituantno in ondi sodelovati pri delu za autonomijo. V tem slučaju bi morda prišel v konstituantno tudi Radić. Tako bi bil sestavljen močan blok proti centralizmu.

Boj za delavsko nadzorstvo.

Ne mislimo tu obrtnega nadzorstva, ki ga izvršujejo državni uradi. V mislih nam je zahteva, naj nadzorstvo nad tovarnami preide v roke delavstva. Delavčev delo je glavni faktor produkcije, a vpoštevano doslej ni bilo. Že o priliki rudarskega štrajka je to vprašanje prišlo pri nas v resnejši pretres. Žal, da se je stvar sedaj razblinila. Da je temu kriva zelo veliko komunistična organizacija — to smo že povedali.

Na francoskem je ondnost delavstvo v tem oziru baš sedaj jasno povedalo svojo zahtevo po delavski kontroli nad tovarnami. Francoski kovinarji so v posebni vlogi na delodajalce izrekli zahtevo, naj se povsod osnuje delavske komisije, ki bodo nadzirale, če se postave za delavsko varstvo res izvršujejo, ki bodo nadzirale disciplinarne ukrepe proti delavcem, sodelovali pri razdelitvi dela in pri določevanju plač. S tem ukrepom se hoče francosko delavstvo saj deloma zavarovati proti brezposelnosti, ki je tudi tam vedno hujša.

Na to delavsko zahtevo so odgovorili francoski delodajalci v posebnem pismu dne 20. t. m. V tem pismu francoski kapitalisti sicer govore o ljubezni do delavca, a pravijo, da bi taka delavska komisija po-

menila komunistični »sovjet«, da si ne da-jajo jemati svojih pravic itd. Pravijo, da bo industrija le tedaj cvetela, če bodo gospodarji ohranili svojo moč in avtoriteto v podjetju. Delavski nadzorovalni organi pa bi sicer imeli vso oblast, a nobene odgovornosti. To bi bila anarhija. Ta izgovor je seveda jalov. Delavske nadzorovalne komisije bi imele sicer oblast, a tudi odgovornost. Ni pa resnica, da bi edino oni smeli biti gospodar v tovarni, ki je vanjo položil svoj denar. Veliko bolj je interesiran na tovarni oni, ki je vanjo položil svoje delo, svoj mozeg in ki vanjo vsak dan polaga svoje žive sile in zdravje. Boj za delavsko nadzorstvo na francoskem s tem odgovorom še ni končan.

Na italijanskem se je boj za delavstvo nadzorstvo pričel povodom lanskim socialnih bojev, ko so delavci zasedli kovinarska podjetja. Ko se je zadeva pomirila, se je začelo težko in naporno duševno delo. Delodajalci in delavci so izdelali svoje zahteve v tem oziru in jih predložili vladi. Sedaj je italijanska vlada na podlagi obojestranskih predlogov izdelala zakonski načrt o delavski sokontroli nad tovarnami. Vlada se zaveda, da bo na ta način mogla zvišati produkcijo in ublažiti soci-

E. Bulwer:

Poslednji dnevi v Pompejih.

Slepo dekle je stopilo korak naprej, ko je zaslišalo Atencev glas — zatem pa je enako iznenada obstalo, in kri ji je zalila vrat, lica in senca.

»Toraj si se povrnil?« je rekla tiho; nato pa je ponavljala sama pri sebi: »Glavk se je vrnil.«

»Da, dete, v Pompejih sem samo šele nekoliko dni. Moj vrt potrebuje zopet tvoje oskrbe kakor prejšnje čase — jutri ga, se zanesem, zopet obiščeš. In vedi, v moji hiši naj nobene druge roke ne spletajo vencev kakor zale roke Nidije.«

Nidija se je radostno nasmehljala, vendar ni odgovorila; Glavk pa si je pripel vijolice, ki jih je izbral, na prsi in se je veselo in brezskrbno obrnil od množice.

»Tako, tale je nekaka tvoja klijentinja, ta otrok,« je rekel Klodij.

»Je — ali ne poje lepo? Prav zanima me, ta uboga sužnja! In vrh tega, doma je iz dežele božanske gore — Olimp je zrl dol na njeno zibelko — iz Tesalije je.«

»Dežele čarovnic.«

»Resnica; ampak kar se mene tiče, se mi zdi vsaka ženska čarovnica; in v Pompejih — pri Veneri! — se zdi, kakor da je samo ozračje povzročilo čašo ljubezni, tako zal je v mojih očeh vsak obraz brez brade.«

»Poglej jo! Ena najzalejših iz celih Pom-

pejev, hči starega Dijomeda, bogata Julija, je rekel Klodij, ko jima je prihajala nasproti mlada ženska, ki ji je pajčolan zakrival obraz, v spremstvu dveh suženj.

»Zala Julija, pozdravljava te!« je dejal Klodij.

Julija je malce povzdignila pajčolan, kakor da bi hotela nekoliko koketno razkriti ponosen rimljanski obraz, velike, temne oči in lica, kjer je umetnost razlila lepšo, mehkejšo rožnato barvo preko njihove naravne oljkaste.

»In Glavk se je tudi vrnil!« je rekla ter pomenljivo pogledala Atena. »Ali je že pozabil?« je pristavila napol šepetaje, »na svoje prijatelje minolega leta?«

»Dražestna Julija! Saj se vendar sama reka Leta prikaže zopet na drugem koncu zemlje, če se skrije v enem. Jupiter nam ne dovoljuje, da bi kdaj pozabili za več kakor en trenutek, Venera pa, ki je še bolj stroga, nam ne dovoljuje niti trenutnega pozabljenja.«

»Glavk ni nikdar v zadregi z lepimi besedami.«

»Kdo neki bi bil, če je stvar, ki se nanjo obračajo, tako zala?«

»Kmalu te bomo, upam, zopet videli v vili mojega očeta,« je rekla Julija, obrnivši se k Glavku.

»Tisti dan, ko te obiščem, si zaznamujemo z belim kamnom,« je odgovoril igrač. Julija je povsila pajčolan, pa polagoma, tako da je njeni poslednji pogled počival na Ateneu z narejeno boječnostjo in pravo drznostjo. Pogled je izražal prisrčnost in občutje.

Prijatelja sta odšla dalje.

»Julija je vsekakor zala,« je rekel Glavk.

»Lani bi bil ti povedal to toplejše.«

»Resnica! omamljen sem bil ob prvem pogledu in sem imel za pravi dragulj, kar je bil le umeten posnetek.«

»In,« je odvrnil Klodij, »vse ženske so si v srcu enake. Srečen oni, ki vzame ženo z lepim obrazom in veliko doto. Kaj si more več poželeti?«

Glavk je vzdihnil.

Bila sta sedaj v ulici, kjer ni bilo toliko ljudi kakor drugod in kjer sta na njenem koncu uzrla ono širno, nad vse krasno morje, ki je na onem prekrasnem obrežju po vsej priliki odvrnilo svoje grozote — tako rahle so prijetne sape, ki plavajo krog njegovega nedrija, tako žareče in tako mnogolične barve, ki jih privzemlje iz rožastih oblakov, tako blagodišči so vonji, ki jih razsirjajo sapice s kopnega nad njegovimi globinami. Izlaska bi človek verjel, da je iz takega morja vstala Anadijomena, da prevzame vladarstvo nad zemljo.«

»Se vedno je zgodaj za kopel,« je dejal Grk, ki je bil človek vsakojakih pesniških nagibov; pojdiva iz obljudenega mesta pogledat morje, dokler se še poldan smešlja po njegovih valovčkih.«

»Iz srca rad,« je rekel Klodij, »zaliv je vedno najživahnejši del mesta.«

Pompejsko mesto je bila podoba civilizacije one dobe v maleni. V ozkih mejah njegovega ozidja je bilo vse, kar je razkošje nudilo moči. V njegovih majhnih — a sijajnih prodajalnah, v njegovih mičkenih palačah, njegovih kopeljih, forumu, gledišču, cirkusu — v odločnosti, a vendar pokvarjenosti, v oli-

kanosti in vendar grehohi njegovega prebivalstva si videl sliko celega cesarstva. Bilo je igrača, prava izložba, kjer je po vsej priliki bogovom dopadlo, da, so v njej imeli sliko velikega pozemskega cesarstva, ki so jo pozneje prikrili času, da jo izroče občudovanju potomcev — nauk pravila, da pod solncem ni nič novega.

V lesketajočem zalivu so bile zbrane trgovske ladje in pozlačene zabavne galeje bogatih meščanov. Ribiški čolni so urno svigali semintja, v daljavi pa si videl vitke jambore vojnega brodovlja pod poveljstvom Plinija. Na obali je sedel Sicilijanec, ki je s strastnimi gestami in voljnimi potezami pripovedoval gruči ribičev in kmetov čudno zgodbo o ponesrečenih mornarjih in prijaznih delfinih — prav tako, kakor ga je v moderni okolici lahko slišati tudi dandanes na napoljskem pomolu.

Grk je peljal svojega tovariša od množice ter se obrnil proti samotnemu delu obale; tamkaj sta prijatelja sedla na majhno klet, ki se je dvigala iznad gladkega proda, ter vživala nasladno hladno sapico, ki je plesala nad vodami in vzbujala godbo s svojimi nevidnimi nogami. Klodij si je senčil oči pred pripekajočim solncem ter preračunaval dobiček minulega tedna, Grk pa se je naslanjal na roko, ne da bi se branil pred onim solncem — božanstvenim varuhom njegovega naroda — čegar kipeči sij poezije, radost in ljubezen so mu polnile žile, ter je zrl po prostrani gladini in morebiti zavidal vsaki veter, ki je obračal svoja krila proti grškemu obrežju. (Dalje.)

alne boje, ki pretresajo to deželo.

V Nemčiji, tej klasični deželi socialnih postav, že imajo neke vrste delavsko nadzorstvo v obratnih svetih. Ravno včeraj nam došla številka krščanskih strokovnih organizacij v Nemčiji prinaša predlog predsednika strokovnega društva krščanskih rudarjev posl. Imbuscha, o predložitvi za socializacijo rudnikov. V bistvu gre njegov predlog za tem, naj se zemlja, na kateri so rudniki, takoj socializira, rudniki pa dajo v najem dosedanjim lastnikom. K temu pa je treba s pomočjo malih akcij pritegniti vse delavstvo. Dobiček naj se omeji, del dobička naj dobi dosedanj podjetnik, del delavstvo, del pa naj se porabi za splošno socialne namene. Postava o obratnih svetih naj se izpopolni. Določbe v korist delavcev naj se poostre, in naj zadene vsa strogo zakona one delodajalce, ki se ne bi hoteli po njih ravnati.

Tu imamo sliko iz treh držav. Pri nas o vsem tem še ni govora. Nekatere organizacije pitajo delavstvo z radikalnimi frazami (komunisti), nekatere pa vlečejo špaško kapitalizmu (n. pr. demokrati).

Naše delavstvo pa potrebuje več pozitivnega dela. Krščansko delavstvo se bori tudi v tem vprašanju v prvih vrstah, brez radikalnih fraz, a tudi brez strahu!

Švicarski socialisti zoper komuniste.

LDU Bern, 26. jan. (ŠBA) Končnoveljavni rezultat glasovanja švicarske socialdemokratske stranke glede pristopa k tretji internacionali izkazuje 16.601 glas več kot polovico zoper pristop.

20 dinarski bankovci se vzamejo iz prometa.

LDU Belgrad, 26. jan. (ZNU) Na podlagi sklepa svojega glavnega odbora od 3. januarja t. l., št. 3626, in z odobrenjem ministrstva za trgovino in industrijo od 17. januarja t. l., št. 140, objavlja Narodna banka v »Službenih novinah«, da vzame iz prometa novčance državne izdaje po 20 dinarjev ozir. 80 K in sicer radi tega, ker krožijo taki falzifikati omenjenih novčanic, da se samo pri posebni pozornosti morejo razlikovati od pravih novčanic istega tipa. Pri izmenjavi teh novčanic se bo prejeta polna vrednost v drugih novčanicah. Izmenjava teh novčanic se vrši pri osrednji Narodni banki v Belgradu vseh do 30. aprila t. l., pri podružnicah Narodne banke pa samo do vseh do 28. februarja t. l. S početkom 1. maja t. l. izgube omenjene novčance vsako vrednost in se od tega časa ne bodo več izmenjavale.

Politični dogodki.

Ali je res? Od naših fantov v Srbiji smo dobili vesti, da jim je prepovedano brati in naročati naše slovenske časopise. Pa ne samo to! Dogodili so se celo slučaj, da so bili fantje radi tega celo tepeni! Slovenski poslanci, zasledujte to zadevo z vso skrbjo in poskrbite, da se ta nečestnost takoj odpravi!

Dnevni dogodki.

— Pomočnik finančnega delegata v Ljubljani, g. Peter Milojkovič, je 22. t. m. nastopil službo. Srbska kontrola nad našimi financami je s tem popolna!

— Italija prepovedala jugoslovanske liste. Italijanska vlada je za vse zasedeno ozemlje prepovedala jugoslovanske liste.

— Razpis dveh mariborskih traik. V Mariboru sta razpisani, trafikli na Okrajni cesti št. 9 in Obrežni cesti št. 1. Prošnje je vložiti do 15. februarja; za kavcijo se zahteva 1400 K.

— Pravoslavna cerkvena občina se ustanovi v Mariboru in zgradi svojo cerkev.

— Zidanje uradniških domov v Belgradu. Belgradsko društvo za zgradbo uradniških domov se je te dni konstituiralo ter je bil za predsednika izvoljen prof. Milan Kostić. Belgradska občina je društvu že nakazala potrebna stavbna, in sicer pod novim socialističnim domom do Karagjorgjevičevega spomenika. Pravosodni minister je dovolil, da bo društvo dobivalo opeko iz kazniške opekarne v Srednji Mitrovici.

— Ogromen dar Rdečemu križu. Zenski Rdeči križ je prejel iz Japonske zapuščino japonske cesarice Soken v znesku 407.282 švicarskih frankov ali nad dve milijardi našega denarja. Obresti se morajo po volji darovateljice rabiti za socialno delo, za pobijanje tuberkuloze in drugih kužnih bolezni in za pomoč ob velikih narodnih nesrečah.

Ljubljanski dogodki.

Ij Umrla je 25. t. m. mati našega tovariša stavca Antona Žitnika, gospa Frančiška Žitnik. N. v m. p. Tovaršu Žitniku naše iskreno sožalje!

Ij Strah zaradi 20 dinarskih bankovcev. Razglas o ponaredbah 20 dinarskih bankovcev in otegnitvi tega denarja iz prometa, je povzročil med občinstvom pravo paniko. Pred podružnico »Narodne banke«, ki izmenjava bankovce, je bil včeraj tak naval, da so morali za vzdrževanje reda poklicati policijo. Tekom dne se je razburjenje poglobilo, ker izplačuje banka za pristne bankovce polno vsoto. Včeraj je banka izmenjala bankovce 500 strankam, ki so prinesle vsega približno 25.000 komadov. Od teh je bilo le 27 ponarejenih. Ponarejene bankovce banka pridržuje in izdaja, zanje samo potrdilo.

Ij Podelitev lekarniške koncesije. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro je podelil mag. pham. dr. Gabrielu Piccoliju koncesijo za obratovanje javne lekarne »pri angelu« v Ljubljani, Wilsonova cesta,

doslej last njegovega očeta, mag. pharm. Gabriela Piccolija, ki je svojo koncesijo odložil.

Ij Seja krajevnega odbora SLS za šolski okraj bo dne 28. januarja ob 8. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni, III. nadstropje. Seja je zelo važna, zato prosimo vse odbornike, da se je gotovo udeležijo. — Predsednik.

Naša društva.

d Društvo sv. Jožeta v Trzinu ima v soboto 29. januarja v Domu redni občni zbor. Dnevni red: poročilo načelnstva, tajnika, blagajnika, knjižničarja; poročila ženskega odseka, orlovskega in orliškega. Volitev odbora. Slučajnosti. — Dramatični odsek igra v nedeljo ob navadni uri igro »Lumpacij Vagabund«.

d Prevalje. Slov. kat. izobraž. društvo v Prevaljah priredi na Svečnico popoldne v svojih prostorih pri »Steklu« na fari krasno igro: »Požigalčeva hči« v petih dejanjih. Vsi člani društva kakor skupine Stokovne zveze prijazno vabljeni. — Odbor.

d Brez plesa so prireditve naših organizacij, a nudijo kljub temu vsem obiskovalcem najprijetnejšo zabavo. Da je to resnica, se boste prepričali na telodnem večeru Šentjakobskega Orla in orliškega krožka v Unionu v nedeljo, dne 30. t. m. Zato v nedeljo vsi v Unionu na prireditve.

Iz organizacij.

Jugoslov. Strok. Zveza.

Prevalje. Skupina JSZ se je razgibala. Polagoma leze pravi duh vanjo, tako da smo prepričani, da bo zbrala okoli sebe vse delavstvo v boju za delavske pravice, v boju proti današnjemu krivičnemu družabnemu redu. Dne 26. dec. se je vršil razmeroma jako dobro obiskovan shod, na katerem je podal zastopnik Jugoslov. strokovne zveze iz Ljubljane program našega krščanskega pokreta. Naš boj je boj za pravico; ne gre pa v znamenju nasilja, gre v znamenju ljubezni. In v ljubezni nam je dolžnost, da poiščemo vse blodeče, ki danes še tavaajo v nasprotnih socialističnih in komunističnih organizacijah — ne z napadnim duhom, z ljubeznijo jih bomo oavojili in zbrali vse v svojo organizacijo. — Na novega leta dan se je vršila dobro uspeša božičnica, od katere čistega dobička je skupina prispevala v sklad JSZ, in za stavkujoče rudarje. Čast zavednosti! Za »Novi čas« se je razpredla živahna agitacija. Naš delavski list mora priti v vsako delavsko družino in v vsako bajto in vsakemu delavnemu človeku v roke. Naročnina 12 K na mesec je tako nizko postavljena, da jo vsak premore; če pa je eden sam ne premore, pa se naj združi trije ali štirje in ga skupno naročijo.

Trzin. V nedeljo dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši v »Našem domu« shod delavske zveze, na katerega se vabi vse delavstvo. Po shodu se vrši redni občni zbor JSZ in DZ. Tovarši in tovarišice, pokazite, da se zavedate svojega stanu in se ga udeležite polnoštevilno. Na Vas je ležeče, če hočete, da dosežemo cilj in pride mo iz današnjih razmer, ki postajajo od dne do dne neznošnejše. Govornik pride iz Ljubljane. Na svidenje!

Ruše. Občni zbor naše skupne se vrši v nedeljo 6. februarja ob 9. uri. Dnevni red: Poročilo o delovanju skupine. Letno poročilo o delovanju konsumnega društva. Agitacija za naš delavski list »Novi čas«.

Kamnarica. V nedeljo dne 30. jan. se vrši ob 10. uri popoldne občni zbor skupine.

Celje. Podpisana skupina JSZ v Celju se tem potom prav iskreno zahvaljuje č. g. dušnim pastirjem v Dobrni pri Celju za njihovo požrtvovalno delo in predpriprave za ustanovitev skupine JSZ v Dobrni. Novo skupino pa iz srca pozdravljamo in ji želimo mnogo uspehov v boju za krščansko delavsko organizacijo. Krščansko-socialni pozdravi. — Odbor.

Trzin. V ponedeljek je predaval v Domu gosp. svetnik Potokar o prostozidarstvu in njegovih temnih ciljih. Prihodnji ponedeljek predava g. učitelj Vider.

Jugoslovanska strokovna skupina. Trzin. Je imela zadnjo nedeljo predpustno veselico v gostilni pri Pelarju. Obisk izredno velik. Vsi prostori so bili prenapolnjeni. Najbolj je z uspehom zadovoljen društveni blagajnik. — V nedeljo je občni zbor skupine. K temu so vabljeni vsi člani in članice.

Kamna gorica. Skupina JSZ v Kamni gorici ima v nedeljo dne 30. januarja 1921 ob 10. uri popoldne občni zbor v društvenih prostorih. Člani, udeležite se občnega zbora polnoštevilno! — Odbor.

Maribor. Dne 16. t. m. popoldne ob 5. uri se je vršil občni zbor tukašnje skupine JSZ ob obilni udeležbi. Po poročilu odbora, iz katerega je bilo poznati, da je skupina dobro delovala in napredovala, je govoril okrožni tajnik tov. Stabej o nalogah naše organizacije v bodočem poslovnem letu, nakar se je izvolil nov odbor, ki se je sledeče konstituiral: Predsednik: J. Bogovič, podpredsednik F. Veronik, blagajnik J. Gajšek, tajnik A. Krepek, odborci: F. Snuderl, A. Žiček in J. Ekart. Pregledovalca računov: M. Medveček in J. Avguštin. Glavni zaupnikom: A. Vodusek, F. Ver, J. Serbela, J. Senekovič, L. Čolnik in Z. Rozman.

Železničar.

Občni zbor Prometne zveze se vrši na Svečnico 2. februarja 1921 ob pol 10. uri zjutraj v spodnjih prostorih konsumnega društva, Kongresni trg št. 2.

Poročilo predsednika. II. Volitev novega odbora. Raznoterosti. Prosi se zanesljive udeležbe tudi od zunaj. Odbor.

Maribor. Shod Prometne zveze se vrši v ponedeljek dne 31. t. m. ob pol 8. uri zvečer v prostorih JSZ v Siplavski ulici. Poroča zastopnik iz Ljubljane.

Delavstvo papirnic.

Dev. Mar. v Polju. Občni zbor skupine v Vevčah se je vršil preteklo nedeljo ob 4. uri popoldne. Zastopnik centralnega tajništva JSZ je podal smernice za delo v bodočem poslovnem letu. Poročila odbornikov so pokazala, da je skupina v preteklem letu svoje število podvojila. Zavest med člani se je zelo dvignila in trdno pričakujemo, da bo v kratkem vse vevško delavstvo uvidelo, da sploh ni druge zdravje, odkrite in uspešne organizacije kot Jugoslovanska strokovna zveza. V priznanje delavnosti in požrtvovalnosti je bil vnovič izvoljen za predsednika Anton Lajovic, za podpredsednika Jak. Kuvavica, za blagajnika Jak. Zajc, za njegovega namestnika Karl Pintar, za tajnika Franc Kuvavica, za njegovega namestnika Franc Grad; za odbornike pa so bili izvoljeni: Lojze Brinovec, Polona Pangeršič in Lojza Ocvirk. Navzoči so objubili, da bomo z vsemi močmi delali na to, da bo vsak član naročen na naš dnevnik »Novi čas«.

Tobačni delavec.

Tobačni vpokojenci imamo dne 10. februarja ob 2. uri popoldne svoj redni občni zbor, kateri se vrši v Ljudskem domu (mala dvorana). Vsi člani in članice se vabijo, da se ga polnoštevilno udeležite. Vse je odvisno od Vas samih, zato ne zanemarijte svoje dolžnosti in naj se vsak odzove vabilu. — Odbor.

Trgovski in zasebni nastavljenici.

Seja Zveze trgovskih nastavljenec in privatnih nameščenec se vrši v četrtek dne 27. t. m. ob pol 8. uri v pisarniških prostorih JSZ, Stari trg št. 2, I. nadstropje. — Ker je dnevni red vreden in navzočnost vseh odbornikov obvezna, prosimo točne udeležbe. — Predsednik.

Kovinar.

Jesenice. Zanimanje za našo organizacijo raste od dne do dne. To nam potrjujejo dejstva, da vedno več članov nasprotno organizacije prihaja pod okrilje Jugoslovanske strokovne zveze. Krščanska misel zmaga, akopprav napanjajo nasprotniki vse sile in pa moči, da bi jo zatrli.

Rudar.

Dobrna pri Celju. V nedeljo dne 23. t. m. se je vršil pri nas ustanovni shod in občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze, katerega se je udeležilo ogromno število delavstva vseh strok. Ustanovili smo takoj rudarsko zvezo in skupino strokovne zveze. V imenu rudarske zveze je govoril in navdušil navzoče rudarje tovariš Keše iz Trbovelj. V imenu Stokovne zveze pa tovariš Blaž Koren iz Celja. Pozivamo vse delavce, naj se trdno oklenejo naše krščanske delavske armade, ki je prvobiteljica delavskih pravic in koristi.

Vpokoenci Trboveljske premožokopne družbe. Kakor čujemo, se pri sedanjem povijanju pokojnine ne boče oziralo na dotične, ki so tako srečni, da se imenujejo hišne gospodarje ali pa ki izvršujejo kakršnokoli malenkostno delo. Proti temu najodločneje protestiramo in zahtevamo, da se pri pokojnini nihče ne zapostavlja, kajti tudi pri plačevanju prispevkov v provizijsko blagajno se ni delala nikakoli izjema. Naše mnenje je, da pokojnino prejemo le za delo nesposobni rudarji in ako kot taki delamo dnino v rudniku ali drug posej, verjemite, da ne iz pohlepa po zaslužku, ampak skrb za obstoj nas tira že itak izčrpane telesnih moči nazaj v delo. Zatorej smo misli in z nami javnost, da smo tudi mi opravičeni prejeti zvišano pokojnino, kakor dotični, ki imajo mogoče svoje s trudom pridobljene hišice, katerih dohodki jih itak ne morejo živeti. Zatorej prosimo dotične, ki so tu kompetentni, da razširijo zvišano pokojnino na vse vpokoence Trboveljske premožokopne družbe. — Prizadejti vpokojenci.

Zahvala. Vsem cenjenim darovalcem in darovalkam ob priliki rudarskega štrajka izreka skupina JSZ Zagorje ob Savi najtoplejo zahvalo!

Črna-Mexica. Ne da bi se blinili, moramo prepoznati, da vlada pri nas precejšnje zanimanje za naše časopise, predvsem za »Novi čas«. Precejšnje število novih dnevniških naročnikov smo že poslali upravi. Ko dosežemo gotovo število, bomo objavili neumorne delavce pri delu za »Novi čas«.

Raiburg. Opozorili bi vodstvo tujkajnega premožnika, ako še samo ne, da se nahaja v Jugoslaviji. To pa zaradi tega, ker, kakor se nam zdi, korozije begunce, ki so že itak dovolj negrečni, vodstvo samo namenoma ali pa vsaj nekatere osebe brez vednosti vodstva zapostavlja. Ako se bo to nadaljevalo, bo treba, da izvede vlada tamkaj temeljito remedium.

Sitar.

Strazišče. V nedeljo dne 23. t. m. se je vršil pri nas shod sitarjev. Dolga pavza, ki smo jo imeli zadnji čas s shodi, je zahtevala, da se zopet enkrat priredi strokovni shod sitarjev. Akopraj je sitarska obrt, kakor povečini vsa, v krizi, vendar je treba tudi v takem času imeti strokovno organizacijo pred očmi in se je držati. Tega se je sitarsko delavstvo tudi zavedalo. Z nedeljskim shodom je trs poživljen in bo tudi rodil.

Viničar.

Viničarsko vprašanje. Skupine »Zveze viničarjev« vprašujejo, kaj je z rešitvijo viničarskega vprašanja. »Zveza viničarjev« se je po svojem zastopniku informirala na poverjeništvu za socialno skrbstvo. Dobila je sledeči odgovor: »Krajevne komisije, ki so bile nastavljene po posameznih občinah, še niso dokončale svojega dela. Vsaka takšna krajevna komisija mora poslati gradivo glavni komisiji v Maribor. Nato bo glavna komisija na podlagi vposlanega gradiva izdelala načrt za rešitev viničarskega vprašanja. Na podlagi omenjenega načrta bo poverjeništvu sklicalo končno anketo.« — »Zveza viničarjev« odnosno Jugoslovanska strokovna zveza bo gledala na to, da se ne bo po nepotrebnem ali namenoma zavlačevala rešitev viničarskega vprašanja.

Kmetijski delavec.

Cven pri Ljutomeru. V nedeljo, dne 6. februarja se vrši shod kmetijskega delavstva. Govornik pride iz Ljubljane.

Cven pri Ljutomeru. Pri nas se je osnovala prav mnogoštevilna skupina »Zveza kmetijskega delavstva«. Organizacijo je prevzel in se naj oni, ki žele pristopiti ali pa potrebujejo pojasnil, obrnejo na Jožeta Markoviča v Cvenu pri Ljutomeru.

Čipkarica.

Seja Osrednje čipkarske zadrge. Danes dne 27. t. m. se vrši ob 4. uri popoldne seja Osrednje čipkarske zadrge v prostorih JSZ, Stari trg št. 2, I. nadstropje.

Čipkarica Zveza se sklicala za soboto 22. t. m. celodnevno zborovanje čipkaric. Zborovanje je poteklo v splošno zadovoljnost zastopnic in v korist čipkaricam. V načelnstvo Zveze so voljeni kot ožji odbor tov. A. Kogej, gđc. Reven in gđc. Mici Šušnik. Širši odbor sestoji iz predsednic ožjega namestnic skupin Čipkarske zveze.

Sestanki čipkaric so se vršili v št. Jožeta, Podlipi, Vrhniki, Selcih, Železnikih in Pirničah. V nedeljo se vrše sestanki v Gor. vasi in v Zireh. Predvideni so še mnogi sestanki čipkaric; kateri pa se bodo vršili prihodnji mesec.

Čipkarice! Naročite se na strokovno številko »Novega časa«! Razširjajte dnevnik »Novi čas«!

Zivilski delavec.

Laški trg. Pri nas se nahaja pivovarna delniške družbe, v kateri gospoduje ravnatelj Geiselreiter. Bil je do 6. t. m. starosta »Sokol« v Laškem, a so ga izključili. Sedaj pa očita svojemu uradništvu, da se pajdaši s Sokoli itd. Ta gospod in bivši sokolski starosta je za časa svojega starostovanja žrtvoval iz pivovarniškega imetja in inventarije vse, kar je rabil »Sokol« za svoje prireditve. Delavstvo je kaznovalo za vsak malenkostni prestopok z globami, ki jih je naklonil potem »Sokoluc«. Sploh je on znan kot terorist, ki ima delavstvo naravnost zasluženo in ne pusti niti, da bi dihalo. Prihodnjič kaj več!

Skupina Krek ima v nedeljo ob 10. uri popoldne shod v konsumu na Kongresnem trgu št. 2. Shod je zelo važen in je polnoštevilna udeležba potrebna.

Skupina Vič se polnoštevilno udeležijo shoda v nedeljo ob 10. uri popoldne v konsumu kletih. Važno za vse uslužbence Gospodarske zveze.

Odgovorni urednik Anton Marinček. Izdaja konzorcij »Novega časa«. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ste prehlajeni? Imate boletine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev Elza fluid! 6 dvojnatih ali 2 velikih specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej. Zagorski sok zoper kašelj in prsne boletine 1 steklenica 9 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatljic 18 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller. Stubica donja, Elza trg št. 245, Hrvaška. B.

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Se'naburgova ul. 4.
Podružnica: Maribor Novo mesto Kotarje
Gospodsk. ul. 38. Glavni trg. Štev. 38.

Sarva vsakovrstno blago.
Kemično čistilo oblake.
Sveti oljka ovratnika, zapestnice in sročes.